

ΙΣΤΟΡΙΑ Α' ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται να απαντήσετε στα εξής:

α. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα των συγκρούσεων μεταξύ των δήμων στα χρόνια του Ιουστινιανού και ποια ήταν η στάση του ίδιου του αυτοκράτορα, δηλαδή της κεντρικής διοίκησης, απέναντί τους; (μονάδες 12)

β. Ποιος φαίνεται να ήταν ο ρόλος των δήμων στην πολιτική και κοινωνική ζωή της Κωνσταντινούπολης στην εποχή του Ιουστινιανού; Να σχολιάσετε κριτικά τις απόψεις που διατυπώνονται στα δύο παραθέματα. (μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ένα άλλο σύμπτωμα ήταν η βία στις πόλεις. [...] Οι δύο μεγαλύτεροι δήμοι, οι Πράσινοι και οι Βένετοι, συγκρούονταν τακτικά και ύστερα επιδίδονταν σε πυρπολήσεις. Ο κατάλογος των ταραχών είναι μακρύς, και μερικές από αυτές κατέληγαν σε τεράστιες καταστροφές, όπως ήταν ο μεγάλος διωγμός στην Αντιόχεια το 507 και η πασίγνωστη στάση του Νίκα στην Κωνσταντινούπολη το 532, που λέγεται ότι άφησε 30.000 νεκρούς και μετέτρεψε το κέντρο της πόλης σε στάχτες. [...] Όπως αποδείχτηκε πρόσφατα, οι Πράσινοι και οι Βένετοι δεν είχαν κάποιους πολιτικούς αντικειμενικούς σκοπούς, ούτε φανερά ταξικά παράπονα ή συγκεκριμένη θρησκευτική ταυτότητα.

Mango, C., *Βυζάντιο: Η αυτοκρατορία της Νέας Ρώμης*, μτφρ. Δ. Τσουγκαράκης, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1999, σσ. 85-86.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η κεντρική διοίκηση αναγκαστικά υπολόγιζε τους δήμους (Βένετους και Πράσινους) ως παράγοντες της πολιτικής ζωής και ευνοούσε άλλοτε τη μία και άλλοτε την άλλη παράταξη, έτσι που κατά κανόνα η μία από τις δύο υποστήριζε την κυβέρνηση, ενώ η άλλη περνούσε στην αντιπολίτευση. Μερικές φορές οι δύο δήμοι ενώνονταν σε κοινό αγώνα κατά της αυτοκρατορικής κυβερνήσεως, για να υπερασπιστούν την ελευθερία τους εναντίον της αυθαιρεσίας και της απολυταρχίας της διοικήσεως.

Ostrogorsky, G., *Ιστορία του Βυζαντινού κράτους*, μτφρ. Ι. Παναγόπουλος, τ. Α', Αθήνα, 1997, σ. 130.

27939

A' Ζητούμενο

Ιστορικές γνώσεις

« Αφορμή για το δοκηματι-
σμό ισχυρής κεντρικής εξουσίας
... για το καλό των υπη-
κόων του ».

Πληροφορίες πηγής

Τα δημειωμένα με κίτρινο

B' Ζητούμενο

Ιστορικές γνώσεις

Δεν υπάρχουν πληρο-
φορίες στο θέμα

Πληροφορίες πηγής

Τα δημειωμένα με ροζ

ΙΣΤΟΡΙΑ Α' ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται,

α. να παρουσιάσετε την οικονομική πολιτική του Μ. Αλεξάνδρου. (μονάδες 13)

β. να αναζητήσετε τα βαθύτερα πολιτικά κίνητρα των επιλογών του. (μονάδες 12)

• Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η οικονομία της Περσικής Αυτοκρατορίας βασιζόταν στο ότι οι χωρικοί και οι δουλοπάροικοι στη γη του βασιλιά -οι βασιλικοί λαοί- πλήρωναν φόρους (θεωρητικά) στο βασιλιά σε μετρητά ή σε είδος. Πιθανόν, όμως, οι μεγάλοι γαιοκτήμονες να συνέλεγαν οι ίδιοι τους φόρους από τα κτήματά τους και να πλήρωναν στους σατράπες ένα καθορισμένο ποσό, από το οποίο οι σατράπες αφαιρούσαν το κόστος διοίκησης και απέδιδαν το υπόλοιπο στο βασιλιά. [...] Ο Αλέξανδρος τα άλλαξε όλα. Οι οικονομικοί επόπτες του όφειλαν να συλλέγουν τους φόρους απευθείας από τους χωρικούς και να τους αποδίδουν στο Θησαυροφυλάκιο με βάση υπολογισμούς που παρέμεναν αναλλοίωτοι και βασιζόνταν στο παλιό παραδοσιακό σύστημα. [...] Οι ελληνικές πόλεις όφειλαν, επίσης, να πληρώνουν φόρους στον βασιλιά. [...] Ο Αλέξανδρος είχε καθυποτάξει τους Πέρσες. [...] Επιθυμούσε πάντως να είναι βασιλιάς και των Μακεδόνων και των Περσών. Θα συμφιλιώνε το ελληνικό με το βαρβαρικό στοιχείο - κατά τον Ερατοσθένη, θα δημιουργούσε ένα αρμονικό σύνολο. Κανείς δεν είχε σκεφτεί κάτι παρόμοιο έως τότε.

Tarn, W.W, *Ο Αλέξανδρος πίσω από τον Μέγα*, μτφρ. Μ. Δραγούμης, Καθημερινή, Αθήνα 2014, σσ. 72-97.

33098

1^ο Ζητούμενο

Ιστωρικές χυωδεις

« Στον οικονομικό
τομέα ... στην απέραντη
αυτοκρατορία »

2^ο Ζητούμενο

Ιστωρικές χυωδεις

« Σε ό,τι αφορά
την πολιτική του δράση
... διοικητική παράδοση »

« Ετσι δημιουργήθηκε
ένα ενιαίο νομοματικό
σύστημα στην απέραντη
αυτοκρατορία »

Πληροφορίες πηγής

Τα δηκτωμένα με
κίτρινο

Πληροφορίες πηγής

τα δηκτωμένα
με ροζ